

seves propostes. En aquest cas la temàtica eren les perifèries, sovint paisatges desendreçats, inacabats i amb connotacions negatives que tenen repercussions sobre el benestar de la població, ja que la qualitat de vida està vinculada amb la qualitat del paisatge. El seminari proposà noves formes d'intervenció i de gestió del paisatge, així com lectures alternatives a les habituals. Per entendre les perifèries calen mirades molt variades, de l'art a la literatura, de la música al cinema, de la fotografia a l'arquitectura, de la geografia a la sociologia. I encara ha tingut lloc un altre esdeveniment que afecta el territori: la presentació de *l'Atlas paisatgístic de les terres de Girona* i l'exposició de pintures reproduïdes al llibre, que s'ha fet en aquesta i en les altres set comarques.

Ràdio les Planes | Aquesta emissora ha celebrat el seu trentè aniversari i, sembla, és una de les ràdios locals més antigues del nostre país. Ha enfocat la seva programació cap a temes que poguessin interessar els planencs, ha estat present en els actes on ha pogut participar i que s'han fet al municipi, i ha millorat, a poc a poc, les qüestions tècniques i els continguts. Actualment emet durant el cap de setmana una programació personalitzada, i els altres dies radia música i la publicitat que la sosté. No és gens fàcil aguantar entitats com aquesta amb els pocs mitjans dels quals disposen, i és just encoratjar els seus responsables.

>> *Instal·lacions de Ràdio les Planes.*

ARXIU DE RÀDIO LES PLANES

EL GIRONÈS

dani vivern

De camins nous i vells | És probable que a mitjà termini es produeixi una progressiva transformació –o diguem-ne minva– del paisatge del Gironès respecte a com el tenim ara. De fet, fins i tot és possible la desaparició del concepte *Gironès* com a denominació de comarca. Els geògrafs sempre han posat en dubte l'existència d'aquest ens perquè –afirmen– el tros així anomenat no té característiques que el defineixin i el desmarquin de la Selva i de l'Empordà. Terra de pas des de mil·lennis, el Gironès continua tenint aquesta tendència a fer de passadís, de pont entre dos paisatges, tant si vol com si no vol. La broma ja va començar amb la Via Heràclia, segurament potenciada amb més carrils i àrees de descans –llavors anomenades *mansiones*– quan es transformà en Via Augusta. I així anar fent, fins que els trens, l'N-II, l'autopista, el TAV i les línies d'alta tensió –tot retroalimentant-se en un imparable *feedback*– han envaït un sector considerable del territori. ¿Serà fer de corredor, com el que suporten al Maresme, el senyal d'identitat definitiu de la nostra presumpta comarca? Les noves centrals elèctriques a Bescanó, per alimentar la MAT, reforcen aquesta hipòtesi. L'ampliació de l'A-7, també. I el desgavell ferroviari *sub-peri-circum-elev-urbà* eleva aquests símptomes a astra-

>> *L'ampliació de l'A-7 al seu pas per Sarrià de Ter.*

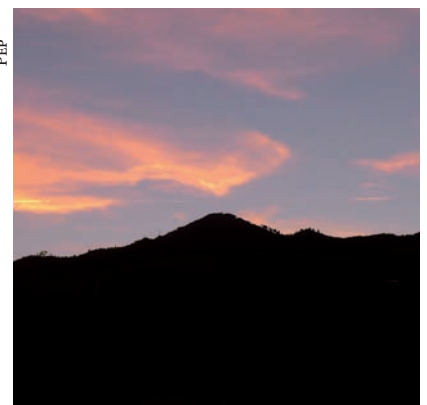
ACN

canada que els germans Marx signarien gustosament.

Les noves rutes, línies, vies, pistes i corredors que floreixen al Gironès no ens faran més feliços perquè puguem anar a París en quatre hores, navegar per la Xarxa a 500 Mb, o perquè quan nevi puguem continuar emocionant-nos amb la Belén Esteban o amb *La Marató* mentre mantenim el congelador amb vida. Simplement, són part del destí d'unes terres que l'orografia, els rius i altres factors naturals i humans han forçat a ser transitades. Allò que potser sí que ens farà una mica més feliços serà –o ja és– redescobrir els vells camins, corriols i rodals de sempre: alguns racons excelsos de la zona de Canet d'Adri, les riberes del Ter, les deveses aquí i allà, i uns boscos encara contundents i més propers que mai gràcies a les vies verdes, els carrils bici, les antigues rutes dels carrilets... El pla de Salt ja és història, les banyades al Ter no són possibles ni en l'espai virtual, Sant Roc a Vilablareix ja no és el mirador més freqüentat pels saltencs, però a poc a poc anem retrobant –recuperats, restaurats, accessibles– alguns diamants paisatgístics i emblemàtics com Sant Miquel, Sant Grau, Sant Julià de Ramis... que encara avui configuren el marc d'un territori al qual alguns neguen la comarcalitat, però amb una personalitat innegable i tossuda.

Molts intel·lectuals, artistes, viatgers i preturistes van conèixer i enamorar-se de Girona perquè la van veure en passar-hi en tartana, en tren, en cotxe o fins i tot a peu. Era una imatge real, *passejable*. I sortosament, per més corredors i vials que la trepitgin, la ciu-

>> *Sant Grau, paisatge emblemàtic.*

PEP

tat i la seva comarca tornen a admetre el caminant, el ciclista, el passejant, amb l'amabilitat de sempre. És l'altra cara del progrés. La bona.

EL PLA DE L'ESTANY

xavi xargay

Incomprensió | Quan els pagesos de la comarca s'angunieaven perquè l'eixutesa s'apropiava dels camps, reclamaven que es portés el patró de Banyoles, sant Martírià, a l'estany. La desfilada era magnífica; els oficis, solemnes; el cerimonial, rigorós i transcendent. En els temps descreguts que vivim, aquesta tradició tel·lúrica sembla haver deixat pas a una desfilada mediàtica, i no del sant patró, sinó de les figures de plata de l'arqueta gòtica de sant Martírià. Des que les varen robar, el 12 de gener de 1980, quan arriba la Festa Major –que no coincideix amb el dia del sant– es parla i es torna a parlar de les figures. S'han anat recuperant a poc a poc, després de contactar amb un senyor belga que semblava saber-ne alguna cosa i pagant-les a preu d'or a certes persones que, imagino, devien tenir clar que estaven en possessió de peces d'art robades. Va ser greu l'espoli; ha estat greu i lenta la recuperació de les peces; i és incomprensible que de tot el procés de

recuperació se'n faci una exposició i es torni a treure a passejar el sant per les pàgines dels diaris i de les teles. Com un famós qualsevol o com un polític a la recerca de quatre vots.

Comprensió | Ja era hora que, després d'haver intentat en alguna ocasió declarar-lo *persona non grata* (simplement per usar amb gràcia els dons del vers i de la ironia), es reconegui, a casa seva, la tasca feta per Salvador Oliva a favor de la llengua catalana. Tot va bé si acaba bé, encara que s'hagi hagut de trigar nou anys: finalment l'escriptor, professor i traductor Salvador Oliva ha rebut el premi Flama de la Llengua Catalana, que atorga la Mesa Cívica de la Llengua Catalana. Si el traductor de Shakespeare al català va rebre el premi personal, el premi institucional va reconèixer l'associació Ei Gent!, pel seu treball pedagògic desenvolupat durant 20 anys. Són dues decisions justes, però en veure-les de bracet vaig tenir la mateixa sensació que quan Richard Serra, Alain Touraine, Zygmunt Bauman, Amin Maaluf i els especialistes en neurobiologia sensorial van compartir premi amb *la Roja* i van ser menys aplaudits i reconeguts que els jovencells que havien unit un país davant el televisor.

Descompressió | El teatre de festa major té un halo especial. Pot ser professional o pot ser *amateur*. Si és *amateur*, cal agrair l'esforç i la dedicació d'unes persones que perden hores de son per fer-nos arribar la màgia de l'espectacle. Tradicionalment, a Banyoles, el teatre de festa major provenia del Cercle de Catò-

lics. Feia riure. Era costumista. No tenia pretensions. Ens ho passàvem bé. Era un grup que havia arrencat amb força i ambició cap a la dècada dels seixanta i havia arribat a representar obres amb una dignitat més que notable. Estalonant aquestes venerables *amateurs*, a la dècada del setanta hi hagué un terratrèmol cultural d'on sorgiren activitats que milloraven moltíssim les propostes del darrer franquisme, sobretot en el món de l'art, però també en els del teatre i la música. Uns joves varen muntar el grup musical Tres Quarts; aquests joves s'han fet grans, han fet aportacions interessants a la vida política, cultural i social del poble, la comarca i el país; i ara, en un d'aquests *revivals* cada vegada més habituals, han dut a terme un espectacle teatral, musical, màgic: *Les cançons de Perduda*. El que dèiem: teatre de festa major fet per *amateurs* en un exercici de descompressió.

LA SELVA

joan domènech

Lloret: concurs de pintura | A Lloret, en els temps caniculars, no tot és soroll i desfilada de turistes cridaners. Hi ha entitats que s'esforcen a dignificar la vila. El Club Marina Casinet, per exemple, va acabar les activitats d'estiu amb el XV Concurs de Pintura Ràpida, que va reunir una trentena llarga de pintors. El jurat, format pels artistes locals Maria A. Comas, Josep M. Barba,

>> *L'arqueta de sant Martírià restaurada, al monestir de Sant Esteve.*

ACN

>> *Les cançons de Perduda, un espectacle teatral, musical i màgic.*

XAVI XARGAY

>> *Una de les pintures del XV Concurs de Pintura Ràpida.*

JOAN DOMÈNECH